

РЕВІТАЛІЗАЦІЯ МАЛИХ РІЧОК

Лілія Гричулевич
ГО Чорноморський жіночий клуб
bswc.org.ua

ПРИРОДООРІЄНТОВАНІ РІШЕННЯ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Система управління водними ресурсами повинна спрямовувати свою діяльність на відновлення екосистем річкових басейнів як основних факторів адаптації до зміни клімату та забезпечення галузей економіки водними ресурсами

Повноцінне відновлення водних об'єктів потребує усунення факторів впливу та їх наслідків

Відновлення малих річок повинно мати комплексний характер і охоплювати всю екосистему річки, включно з водозбірною площею та водоохоронною зоною річки

Будь-який проект з відновлення річкової екосистеми повинен включати широкий комплекс інженерних, санітарно-гігієнічних, ландшафтних, біотехнічних заходів, спрямованих на оптимізацію гідрологічного режиму, поліпшення гідрохімічних і гідробіологічних характеристик водотоку як єдиної водної екосистеми

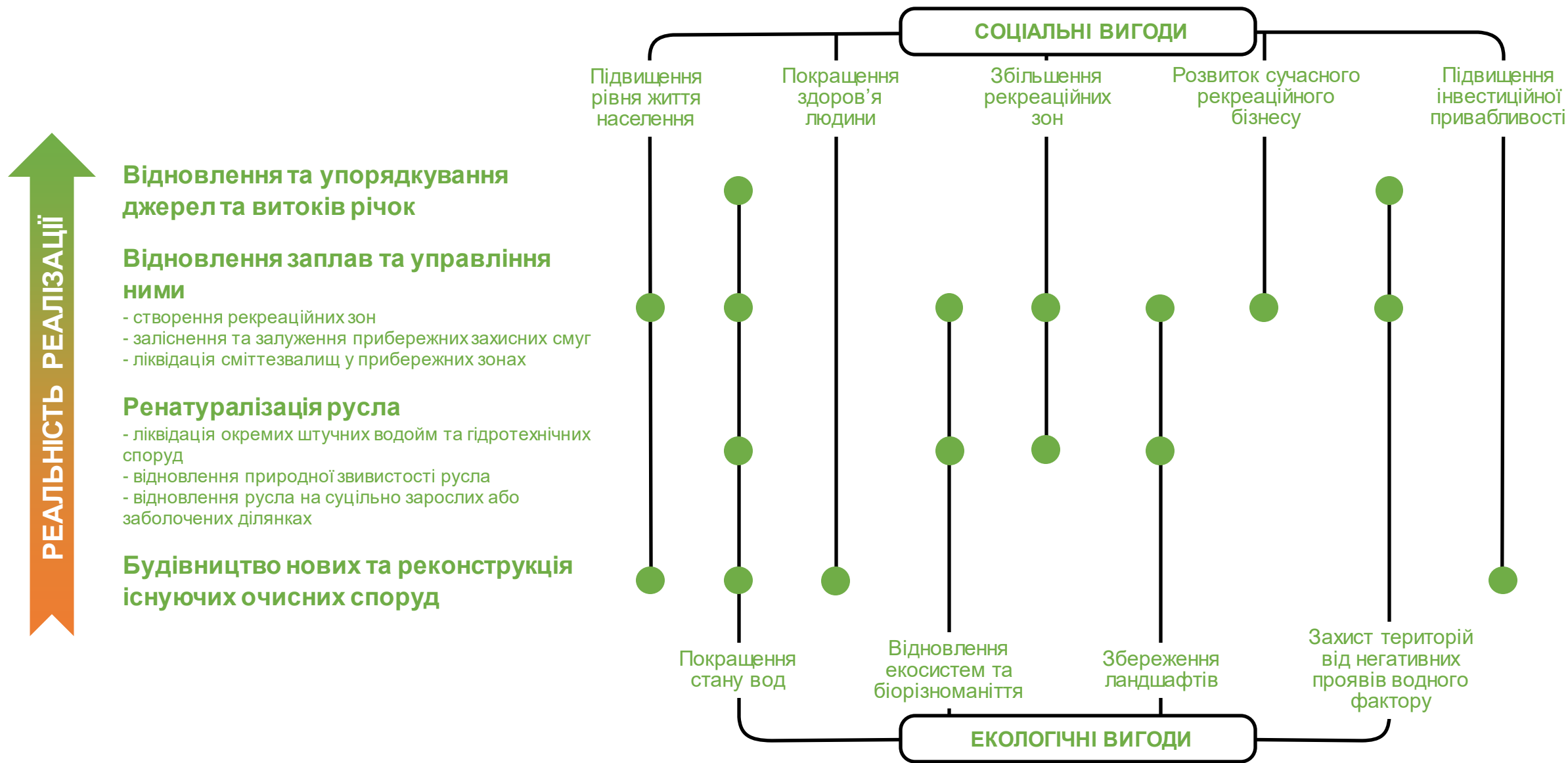

Заходи з адаптації водного сектору до змін клімату потрібно проводити всім водокористувачам незалежно від галузі економіки та форми власності водокористувачів (промисловість, сільське господарство, житлово-комунальне господарство, органи публічної влади тощо)

Природоорієнтовані заходи повинні бути включені в програмні стратегічні документи на всіх рівнях публічного управління водними ресурсами, як елемент адаптації до зміни клімату

ПЕРЕЛІК РЕАЛІСТИЧНИХ ПРИРОДООРІЄНТОВАНИХ РІШЕНЬ, ЯКІ ВЖЕ ТОЧКОВО РЕАЛІЗУЮТЬСЯ АБО ЯКІ Є МОЖЛИВИМИ ДЛЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ НА ВСІЙ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

ФОКУС ГРУПА, ЯКА МОЖЕ БУТИ ЗАДІЯНА ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИРОДООХОРОННИХ ЗАХОДІВ

БАСЕЙНОВІ УПРАВЛІННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

БАСЕЙНОВІ УПРАВЛІННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ здійснюють практичну імплементацію європейських стандартів, які визначено Угодою про асоціацію та стосуються сфери управління водними ресурсами України та є механізмом реалізації природорієнтованих рішень

ПЕРЕЛІК БАСЕЙНОВИХ УПРАВЛІНЬ ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Басейнове управління водних ресурсів середнього Дніпра

Басейнове управління водних ресурсів нижнього Дніпра

Деснянське басейнове управління водних ресурсів

Басейнове управління водних ресурсів річки Прип'ять

Дністровське басейнове управління водних ресурсів

Басейнове управління водних ресурсів річки Південний Буг

Сіверсько-Донецьке басейнове управління водних ресурсів

Басейнове управління водних ресурсів річок Західного Бугу та Сяну

Басейнове управління водних ресурсів річки Тиса

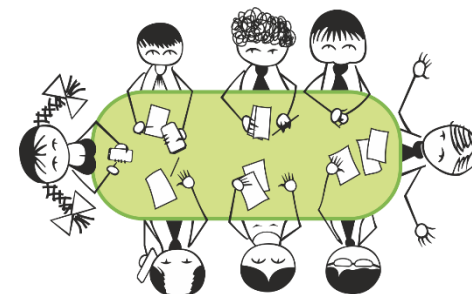
Басейнове управління водних ресурсів річок Прут та Сирет

Басейнове управління водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю

Басейнове управління водних ресурсів річок Приазов'я

БАСЕЙНОВІ РАДИ

БАСЕЙНОВА РАДА - це консультативно-дорадчий орган у межах території річкового басейну, утворений при центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства, з метою забезпечення раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів, інтегрованого управління ними

На даний час відбувається процес оновлення персонального складу басейнових рад

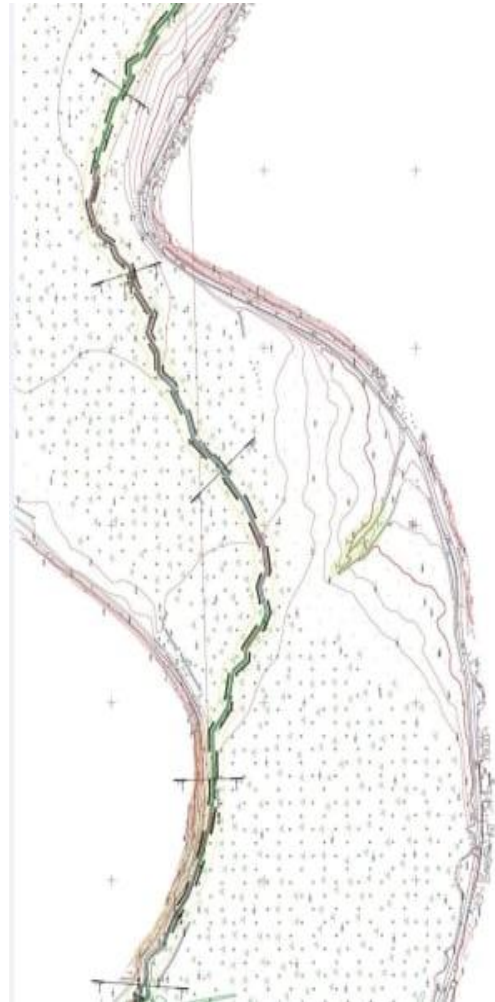
До складу басейнових рад входять представники: місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, басейнових управлінь водних ресурсів, водокористувачів, підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, що здійснюють свою діяльність у межах річкового басейну

РЕКОМЕНДОВАНІ ЗАХОДИ ДЛЯ РОЗУМНОГО ТА ОРГАНІЧНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ У ВОДНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ІНСТРУМЕНТІВ ЩОДО ПРИРОДООРІЄНТОВАНИХ РІШЕНЬ

- 1** популяризація, збільшення обізнаності суспільства стосовно природоорієнтованих рішень, проведення семінарів та тренінгів на платформі Центру підвищення кваліфікації працівників водного господарства, що належить до сфери управління Міндовкілля
- 2** співпраця експертного середовища з секретаріатом та членами Басейнових рад
- 3** в умовах децентралізації та розвитку громад необхідним є проведення практичних занять з представленням можливих варіантів проектів будівництва, інвестиційних проектів з вмістом природоорієнтованих рішень
- 4** підтримка проектів ЄС в сфері водної секторальної політики, а саме в частині розроблення Планів управління річковими басейнами та включення до програм конкретних природоорієнтованих рішень
- 5** співпраця з Держводагентством щодо створення законодавчих засад для впровадження інструментів, понятійно-категорійного апарату щодо природоорієнтованих рішень
- 6** здійснення експертних оцінок, підготовка прес-релізів за результатами обстежень з виїздами на конкретні об'єкти та залученням працівників басейнових управлінь водних ресурсів з метою реального визначення потреби у природоорієнтованих рішеннях
- 7** напрацювання переконливої аргументації щодо економічної, соціальної та екологічної вигоди від впровадження природоорієнтованих рішень
- 8** долучення та роз'яснення щодо необхідності включення природоорієнтованих рішень до проектів (будівництва, реконструкції) під час розподілу фінансування та формування планів заходів за бюджетними програмами, фінансові ресурси яких спрямовуються на виконання заходів, пов'язаних із водним фактором

ПРИРОДООРІЄНТОВАНІ РІШЕННЯ – ПЕРШІ КРОКИ В УКРАЇНІ

Пілотний проект «Екологічне відновлення частини річки Ягорлик від села Довжанка до села Розівка»

Після затвердження стратегії відновлення пілотної ділянки річки ТОВ «Екоберег» були розпочаті вишуквальні роботи:

- інженерно-геодезичні;
- інженерно-геологічні;
- гідрометеорологічні.

Розроблений робочий проект, яким передбачено:

- ліквідацію підпірних споруд (в створі відновлюваного русла);
- влаштування водоперепускної споруди в тілі дамби, по гребню якої проходить автодорога;
- відновлення русла річки на суцільно зарослих ділянках.

Проект успішно пройшов процедуру оцінки впливу на довкілля.

Отримані погодження:

- Державним агентством водних ресурсів України;
- Державною службою геології та надр України.

Проект отримав позитивний висновок державної будівельної експертизи.

ПЕРШІ КРОКИ В УКРАЇНІ – РЕНАТУРАЛІЗАЦІЯ РІЧКИ ЯГОРЛИК

Реалізація проектованої діяльності включала:

1. Розчищення природного русла р. Ягорлик від мулових відкладень на ділянці від с. Довжанка до с. Розівка, загальною протяжністю більше 8000 м
2. Ліквідацію перешкод для вільного плину води – частковий демонтаж несанкціонованих насипів, залізобетонних плит, містків тощо, які порушували режим стоку у створі відновлюваного русла
3. Відновлення меандрування русла та відновлення більш природнього потоку річки
4. Збільшення різноманіття середовищ існування та біорізноманіття
5. Встановлення 2-х водоперепускних труб в дамбі під автодорогою загального значення місцевого користування Довжанка – Артирівка

ПЕРШІ КРОКИ В УКРАЇНІ – РЕНАТУРАЛІЗАЦІЯ РІЧКИ ЯГОРЛИК

Проведені гідротехнічні роботи з розчищення річища від намулу та кореневищ очерету, прибирання штучних перешкод та встановлення водоперепускної споруди під автодорогою в с. Артирівка вже призвели до:

- відновлення вільної течії на ділянці довжиною понад 8 км,
- обсихання затоплених та підтоплених ділянок вздовж річки,
- покращення санітарно-гігієнічних умов (через зменшення заболочування зменшилося виділення сірководню і, як наслідок, зник неприємний запах).

Реалізуючи цей проект також були створені умови для дозвілля місцевих мешканців: купання дітей та аматорського рибальства.

В довготривалій перспективі проект допоможе соціально-економічному розвитку місцевих громад завдяки поліпшенню санітарно-епідеміологічної ситуації, поступовому відновленню луків, сіножатей і пасовищ, а також сприятиме підвищенню рекреаційної привабливості та створить нові можливості для розвитку екотуризму

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ !

